

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**  
**Философия және саясаттану факультеті**  
**Саясаттану және саяси технологиялар кафедрасы**

**«Жанжалдарды шешу: стратегиялар және әдістер» пәні бойынша**  
**ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

«7M03108-Конфликтология» білім беру бағдарламасы

Курс - 1  
Семестр - 2  
Кредит саны - 5

**Алматы, 2024 ж.**

Пәннің қорытынды емтихан бағдарламасы саясаттану және саяси технологиялар кафедрасының с.ғ.д., профессор Г.Ө.Насимовамен әзірленген.

«7M03108-Конфликтология» мамандығының оқу жұмыс жоспары негізінде.

«Саясаттану және саяси технологиялар» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды және ұсынылды.

«    » \_\_\_\_\_ 2024 ж., №    хаттама

Кафедра меңгерушісі \_\_\_\_\_ Насимова Г.Ө.

## **КІРІСПЕ**

**«Жанжалдарды шешу: стратегиялар және әдістер»** пәні бойынша емтихан **жазбаша оффлайн** – дәстүрлі сұрақтарға жауап беру түрінде өтеді.

Емтихан форматы – оффлайн, емтихан кестесі бойынша бекітілген уақыт пен аудиторияда, дәстүрлі жазбаша түрде, қағазға қолмен қаламсап арқылы жазылған жауап формасында өтеді.

### **Өткізу регламенті**

Емтихан бекітілген кесте бойынша аудиторияда өткізіледі.

### **Емтихан тапсыру процесі**

Студенттер емтиханға кестеге сәйкес кешікпей келуі тиіс, емтихан барысында тиым салынған заттарды қолдануға болмайды, аудиторияда бейнебақылау және кезекшілер бақылау жүргізеді. Студент емтихан кезінде көшіру мақсатында тыйым салынған құрал-жабдықтар қолданылғаны анықталған жағдайда акт жасалып, емтиханнан шығарылады. Билеттер автоматты түрде қалыптастырылады.

### **Емтиханның ұзақтығы**

Жауапқа берілген уақыт – 2 (екі) сағат.

**МАҢЫЗДЫ.** Емтихан сұрақтарын алдын ала жариялауға тыйым салынады. Қорытынды емтихан бағдарламасы ғана беріледі. Бейнежазба емтихан соңында, барлық емтихан тапсырушылардың жауаптары қабылданған кезде ғана өшіріледі.

**ЕСКЕРТУ.** Емтиханға кешігуге болмайды, емтиханға 15 минуттан артық кешіккен жағдайда емтиханға жіберілмейді. Егер білім алушы плагиат жасап, көшіріп немесе рұқсат етілмеген құралдарды қолданса, онда оның жауабы жойылады.

### **Емтихан сұрақтары құрастырылатын тақырыптар:**

1. Жанжалдарды шешудің негізгі стратегиялары
2. Жанжалдарды шешудің кезеңдері
3. Саяси шиеленістерді шешудегі стратегияның ерекшеліктері
4. Жанжалдарды шешу стратегияларын салыстыру
5. Келіссөздер стратегиялары
6. Үшінші тараптардың әрекеттесуінің стратегиялары мен тактикалары
7. Жанжалдарды шешудің негізгі әдістері, олардың жіктелуі
8. Жанжалдарды шешу құралдары
9. Жанжалдарды шешудегі модерация және фасилитация
10. Медиация: жүзеге асыру нысандары мен принциптері

## Емтиханға дайындалу үшін ұсынылған әдебиеттер тізімі:

### Негізгі:

1. О медиации. Закон Республики Казахстан  
<https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1100000401>
2. Morton Deutsch Peter T. Coleman Eric C. Marcus The Handbook of Conflict Resolution Theory and Practice.- 2006, 2014.  
<https://inclassreadings.files.wordpress.com/2018/07/handbook-of-conflict-resolution.pdf> (Загружена в разделе Дополнительные материалы)
3. Klaus Peter Berger Private Dispute Resolution in International Business: Negotiation, Mediation, Arbitration Volume I: *Case Study* and Interactive DVD-ROM, Berger Kluwer Law International, 2006, *Case Study* and Interactive DVD-ROM (Volume I) (174 pp)- ISBN 90-411-2499-3.
4. Klaus Peter Berger Private Dispute Resolution in International Business: Negotiation, Mediation, Arbitration Volume II: *Handbook*, Berger Kluwer Law International, 2006, (637 pp)- ISBN 90-411-2499-
5. Fabio Oliva, Lorraine Charbonnier CONFLICT ANALYSIS. handbook. A field and headquarter guide to conflict assessments, 2016  
[https://www.unssc.org/sites/default/files/unssc\\_conflict\\_analysis\\_fabio\\_oliva\\_lorraine\\_charbonnier.pdf](https://www.unssc.org/sites/default/files/unssc_conflict_analysis_fabio_oliva_lorraine_charbonnier.pdf)  
[https://www.unssc.org/sites/default/files/unssc\\_conflict\\_analysis\\_fabio\\_oliva\\_lorraine\\_charbonnier.pdf](https://www.unssc.org/sites/default/files/unssc_conflict_analysis_fabio_oliva_lorraine_charbonnier.pdf)

### Қосымша

6. Кеннеди Г. Переговоры . Полный курс.-М., 2018
7. Роджер Фишер, Уильям Юри, Брюс Паттон Переговоры без поражения. \_ Гарвардский метод. -М., 2020
8. Higashi, D. Inclusivity in Mediation and Peacebuilding: UN, Neighboring States, and Global Powers. 2022 <https://www.e-elgar.com/shop/gbp/inclusivity-in-mediation-and-peacebuilding-9781800880511.html>
9. Bertram I. Spector The Dynamics of International Negotiation: Essays on Theory and Practice Copyright Year 2023 <https://www.routledge.com/The-Dynamics-of-International-Negotiation-Essays-on-Theory-and-Practice/Spector/p/book/9781032323107>
10. Fen Osler Hampson, Amrita Narlikar International Negotiation and Political Narratives: A Comparative Study Copyright Year 2022 <https://www.routledge.com/International-Negotiation-and-Political-Narratives-A-Comparative-Study/Hampson-Narlikar/p/book/9781032066462>
11. Р. Крумм, А. Лиамине Европейский и Центрально-Азиатский опыт сетей НПО предупреждения конфликтов.- Алматы, 2003.  
<https://elib.kaznu.kz/book/18782>
12. Х. Зенгер: Стратегемы 1-36. О китайском искусстве жить и выживать. М.: Эксмо, 2018 г. – 1040 стр.
13. Сунь Цзы. Стратегия войны. М.: 2015. – 130 стр.

| балл               | Критерийлер                                                                 | Дескрипторлар                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                              |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    |                                                                             | Өте жақсы<br>90–100% (27-30)                                                                                                                                                                                                 | Жақсы<br>70–89% (21-26)                                                                                                                                                                                                                                                          | Қанағаттанарлық<br>50–69% (15-20)                                                                                                                                                                                                                                 | Қанағаттанарлықсыз<br>25–49% (8-14)                                                                                                                                                                 | 0–24% (0-7)                                                                                                                                  |
| 1 сұрақ<br>30 балл | Курс теориясы мен тұжырымдар малайын білу және түсіну                       | «Өте жақсы» деген баға сұрақтың жан-жақты түсіндірмесі, әрбір қорытынды мен мәлімдеме үшін егжей-тегжейлі дәлелі бар, логикалық түрде құрастырылған және әзірленген тақырыптардан мысалдармен расталған жауап үшін қойылады. | «Жақсы» деген баға сұрақтың толық, бірақ толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған аргументтерін қамтитын және материалды беру логикасы мен реттілігін бұзуға мүмкіндік беретін жауапқа қойылады. Жауапта стильдік қателер мен терминдерді дұрыс қолданбауы кедергі | «Қанағаттанарлық» бағасы билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымаған, негізгі ойларды үстірт дәлелдейтін, баяндаудағы композициялық теңгерімсіздіктерге, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол берген жауапқа қойылады. Әзірленген жазбаларынан | Қойылған сұрақтарды дұрыс қамтымау, қате дәлелдеу, фактілік және сөздік қателер, дұрыс емес қорытындыны болжау.                                                                                     | Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу...; Қорытынды бақылауды өткізу ережесін бұзу.                                                          |
| 2 сұрақ<br>30 балл | Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану | Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу;                                                                                        | Оқу тапсырмасын ішінара орындау, толық емес, курстың практикалық мәселелерін толық шешпей қойылған сұраққа дәлелді жауап беру; курс бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану;                                                                                            | Материал фрагменттелген, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білімі үстірт қолданылады.                                                                                                    | Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктердің болуы. | Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және нәтиже жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу. |

| № балл             | Критерийлер                                                                                                           | Дескрипторлар                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                       |
|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                    |                                                                                                                       | Өте жақсы<br>90–100% (36-40)                                                                                                                                                 | Жақсы<br>70–89% (35-28)                                                                                                                                                     | Қанағаттанарлық<br>50–69% (27-20)                                                                                                                                                                         | Қанағаттанарлықсыз<br>25–49% (19-10)                                                                                                  | 0–24% (0-9)                                                                                                                                           |
| 3 сұрақ<br>40 балл | Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі | Оқу тапсырмасы толық орындалған. Ғылыми ұстанымды және қолданылған әдістеме мен технологияны дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау. | Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді. | Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлдік жоқ | Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды. | Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу. |